Statement of the Speaker *re :* Events during the observation of Dharana by the Opposition Members since 14-3-1969.

Mr. SPEAKER.—I beg to report to this august House about events that took place after the adjournment of the House on Friday last. The hon'ble members know that the Assembly Chamber and its precincts are in the custody of the Speaker.

On Friday, the 14th March, as the hon'ble members are aware, the House had to adjourn without transacting the scheduled business. Some hon'ble members instead of sitting in the seats allotted to them, squatted in the gangway when the House was sitting and also continued to sit after the House adjourned on that day. These hon'ble members have used the Chamber of the House for purposes of demonstration and other purposes prohibited under the parliamentary conventions.

It is a parliamentary convention that the chamber of the Assembly should not be used for purpose other than the meeting of the House. Hon'ble members have to leave the precincts of the House one hour after the adjournment of the House. In Lok Sabha in 1965 a member was removed from the precincts of the House, *i.e.*, the lawns of the Parliament House one hour after the adjournment of the House. Accordingly, I brought to the notice of the hon'ble members who were demonstrating in the chamber, the convention and requested them to leave the chamber. But the hon'ble members refused to leave the Chamber and continued to occupy the chamber for demonstration purposes on Saturday the 15th March also. There were two courses open to me under the circumstances. The one was to remove the members as was done in Lok Sabha. The other was to leave the matter to the House when it re-assembled to take such action as it deemed fit. I did not adopt the first course as I thought better counsels would prevail in course of time and that this Hon. House should have an opportunity to consider the matter. So I decided to adopt the second course *i.e.* leave it to the House to take such action on the hon'ble members who have used the chamber for demonstration purposes. The hon'ble members have continued their demonstration on Sunday and the demonstration is continued today also. I leave it to the House to take such action as it deems fit.

In this connection I have to report with great regret the conduct of the hon'ble member Sri Azeez Sait who used the chamber for demonstration purposes. I was sitting in my chamber along with some hon'ble members on Saturday the 15th March. I received a telephone call from the said member who threatened that he would set fire to the chamber and break its glass panels. I requested him to come to my chamber and speak. He acceded to my request and came to my chamber. Again he stated as follows in my chamber in the presence of some hon'ble members and others :

> " We have collected scraps of papers to set fire to the Assembly Chamber, and that we would set fire to it and break glass

panels unless our demand regarding food stuffs is satisfied within half-an-hour."

He further stated that he was not elected to the Hon. Assembly after resigning Government service. (probably he was referring to my resigning the membership of the Mysore Public Service Commission, and seeking election to this Hon. House.)

I have brought this matter also to the notice of the House for such action as the august House deems necessary.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವಾಗ ತಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನೇಗೌಡರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ, ತಾವೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ನಮ್ಮ ಮತಿ ಸಿದುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಏನು ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ವಿವೇಕಯುತವಾದ, ಗೌರವ ಯುತವಾದ, ಜವಾಬುದಾರಿಯುತವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸದ ಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿವೆ. ಸರಕಾರ ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು, ಪಾದ ವಿವಾದಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ದಿವಸ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳುವಂತಹ ದನ್ನು ಒಪ್ಪುವಂತಹುದಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಜನತೆಗೂ, ನಮಗೂ ಸರಕಾರದವರ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸ ವಾಗಿಲ್ಲ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಆ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲೇ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಕುಳಿತದ್ದು ನಿಜ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಕುಳಿತದ್ದೂ ನಿಜ. ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿರಿ, ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ. ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಇದಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬರಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದೂ ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ನಿಮಗೇನು ತೋಚಿತ್ತೋ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪಾಡಿದಿರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಏನೂ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮನ್ನೆರ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲು ಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆಪೊತ್ತು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದುದು ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಮೊದಲು ಮನೆಯ ಒಳಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬರುವ ಯಾವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಬರದಂತೆ ತಡೆ ಹಿಡಿದದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರ ಎಂದು ನಾವು ಮೊದಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜೈಲಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ದ್ದವರು ಯಾರನ್ನೂ ಏನೂ ತಿನ್ನದಂತೆ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡು ತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೀವೇ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಜವಾಬುದಾರಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಶೇಟರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪಾದನೆ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪುನಃ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member conserned.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಊಟ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು ಇದು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯೇ? ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ಯಾಂಟೀನು ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತೇನು? ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಉಪವಾಸ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅನ್ನ ಕೊಡದೇ ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವರಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೇನೋ?

ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬಿಡುತ್ತದೋ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲೋ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೋ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ ಮಾರ್ಷರ್ ಆಗಲಿ, ಪೋಲೀಸಿನವರಾಗಲಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬೀಸಾಕಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲೇ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನಮಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ನಾವು ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 17 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1968ರಂದು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಭೂಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇದ್ದ ವಿಷಯ ಇಷ್ಟೆ. ಆವಾಗ್ಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಷಮಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯಂತೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರು ಹಸಿವಿನ ಕಂಗಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಅಂದಿರಬಹುದು. ಅದು ಅಕ್ರೋಶದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತೇ ಹೊರತು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದಲ್ಲ. ನಮಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಸಿರುವ ರಗ್ಗಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಮತೆ ಇದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂತ ಹೇಳಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಾಗೆ ಬರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಹೊರಿಸುತ್ತೀರಿ? ತಾವು ಆಕ್ರೋಷದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ! ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಯವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ನಾವೇನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ? ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಏನೋ ಒಂದು ಮಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಈಗ ಅನುಭವಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಸಾಕು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ನಿಮಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಅಭಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕಾಣದೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆವು, ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಬ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಲಿ ರೆಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆ ಆಡಿ ನಂತರ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ, ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಹಿಡಿದಿದ್ದು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಲೇಬಾರದು, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ

ಉಲ್ಬಣವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪು. ಅದನ್ನು ಅವರೇ ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಹಾಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದು ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಅಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ರಾಜ್ಯದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನಾ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಸುತ್ತೇವೆ, ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಯೂ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉರುಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯೂ ಅಧಿಕಾರ ಗ್ರಹಣದ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇದು ಅದಮೇಲೆ ಸಮಾಜವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉರುಳಿಸಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗುರಿ ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷ ಒಂದೊಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸಾಮಾರಸ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂಸೆ, ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಾಧನಗಳು ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಿಮೆಡಿಟೇಟೆಡ್ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಉಂಟು. ಅದರಂತೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಏನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈವೊತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಊರಿನವರು 4 ಜನ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ರೆಡಿಸ್ಟ್ರೇಚರ್ ಹೋಮಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾಯಕರ ಅನುಮತಿ ಮೇಲೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಮಾತನಾಡಿದೆ ನಾನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾತಿಗೆ, ಕೃತಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅನರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ನಮ್ಮ ಮೇರೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿ, ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಆಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈವೊತ್ತು ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದಂಥ ರೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರೂ, ಸಂಸದೀಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಬಂದು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು, ಕೊಲ್ಲೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಅನೇಕರು ಬಂದು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಹನವಾಗಿ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇತರರಿಗೂ ನಾವು ಆಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಘಟನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. Please do not rub us on the wrong side. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಭೆ ಯಾವತ್ತು ಸೇರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ತಮಗೆ ಬಹಳ ಆಯಾಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಅನೇಕರಿಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಪರಿಗೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಈಪೊತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಏರುಪೇರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಹೋಗಬಾರದು. ಅವರು 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಕೀಲರಾಗಿರುವವರು, ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಕೂಡದು. ಅವರು ಒಂದು ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೊಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವು ಬೇಡಿಕೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಾಭಕರ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಕಂದಾಯ ಹೇರಬಾರದು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವರು, ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರು, ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವವರು ಇಂಥ ವರಿಂದ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಲೋಪದೋಷಗಳು, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಕಾರವಾರ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮಗೆ ಗೇಣಿ ಇಲ್ಲ, ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಗೇಣಿ ಊಕೂಂ, ಕಂದಾಯ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಜಮೀನು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರುವುದು ? ಭೂಸುಧಾರಣೆ ತ್ವರಿತದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅವರು ಏನು ಬೇಕೋ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಟುವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿದ ಮಾತು ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು, ಸಮಾಧಾನ ತರಿಸದೆ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಈ ಮಾತುಗಳು, ಇದು ಬಹಳ ಉದ್ವಿಗ್ನತನದ ಮಾತು ಆಯಿತು.....

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—Sir, there was an understanding that nobody should speak on this matter. I am sorry, that this House is being made use of to speak.....

Sri S. GOPALA GOWDA.—I am very sorry because the very hon. Speaker provoked me. I am prepared to take any punishment for those words.....

Mr. SPEAKER.—It appears that the hon. Member has not properly understood me I will explain.....

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈಗ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಂತರ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆಯ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದೆವು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ನಾನು ಈ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ, ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆವಾಗ ನಾವು

ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನುಮ್ಮನಾದೆವು. ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಏನು ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಓದಿದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಉದ್ಧಟತನ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಒಳಗಡೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಇದ್ದೆ. ಒಳಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅಲ್ಲ ನಡೆದದ್ದು ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಬಂದಿದೆ, ಅದು ಉದ್ಧಟತನವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಏನು ಊಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಎರಡು ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ಇದ್ದ ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಮಾತ ನಾಡಿದರೂ ಒಳಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, ರೈತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅನುಕಂಪ ಈ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನೂ ರೈತರು ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನೂ ರೈತರು ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದರಂತೆ ತಾವು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ.....

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Sir, one correction. ಈಗ ಯಾವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪದಶಃ ಓದಿ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ, ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ನಭೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಚಾರವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಓದಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಾಗಲೇ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಷಯ ಮರುಕಳಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಜ್ಯೋಫಾಯಿಡ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದವನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮರುಕಳಿಸಿದರೇನೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎರಡನೇ ಸಲ ಮರುಕಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಮರುಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಡ್ವೋಜ್‌ಸೇಟರು ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹಸಿದಿರುವಾಗ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

"words do not convey the meaninng what he says when once a man is in hungry stomach"

5-00 P.M.

The words do not convey the meaning what he says. When once the man is in hungry stomach, such things happen.

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೆರ್ಾ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆ ಪ್ರಸಂಗ ಬೇರೆ, ಅವನ್ನು ಹೇಳುವುವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆದರಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕೆಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಏನೋ ಆದದ್ದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇದನ್ನು ಲಂಬಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು, ನಾವು ಕರೆತಾಗ ಏನು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇದುಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಅದು ಸಭೆಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಗದೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತಿರುಗಿತು, ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರಪೊಕೇಷನ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವರೇ ಕಾರಣರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಈ ರೀತಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಅವರ ಉದ್ಧಟತನವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಚರ್ಚೆಯಿಲ್ಲದೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು, ಅದರೆ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿರುವುದು ದುರ್ದೈವ, ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿರುವ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಈಗೇನು ಉಂಟಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಸ್ಪೀಪಿ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೋ ಬಗೆಹರಿಯಿತು ಎಂದು ನಾವೆರ್ಾ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದೆವು. ಆರ್ ಈಸ್ ವೆರ್ ದಟ್ ಎಂಡ್ಸ್ ವೆರ್ ಎಂದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಪುನಃ ಗರಾಚಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿರುವುದು ನೋಡಿ ನನಗಾದರೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಹೀಗಾಯಿತೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7 ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕರೆ ಬಂತು, ರಾತ್ರಿ ಏನೂ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕೆಲವರು ಗ್ಯಾಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಟ್ರಬರ್‌ನವರಿದ್ದೇವೆ; ರಾತ್ರಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದೆವು, ನಂತರ ಮಲಗಿದೆವು, ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ನಾವು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು, ಇದು ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ರಾಂಜಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಫ್ಲೂ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಆಗಿದೆ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ, ಅವರು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ತಮಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಾನೂನು ಕಡಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎರಡು ದಿವಸ ಕಾನೂನು ಭಾಗ ಹಾಗಿರಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿ, ನಾವು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ನೀವು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಬಳಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಹೋದೆ, ಆಗ ಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ನಿಮಗೆ ಕಾಲು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು

ಒಂದು ನ್ಯೂಸನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿದ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಂದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ನಂಜೇಗೌಡ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಗ್ಯಾಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಟ್ರಬರ್ ಇದೆ, ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರಿಗೆ ಬಹಳ ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ, ರಾತ್ರಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು, ಅಜೀಜ್ ಸೇಠರು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವುದಾಗಿ ಮುಂತಾಗಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಆಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನೊಂದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ವಿಧಾನಸೌಧ ನಮ್ಮದು, ಪೂರ್ಣಾತ್ಮ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮನೋಭಾವನೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡೋಣ, ಎರ್ ಈಸ್ ಹ್ಯೂಮನ್, ಟು ಫರ್‌ಗಿವ್ ಈಸ್ ಡಿವೈನ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಈಗಲಾದರೂ ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನವರು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಹಳ ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಇಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡದೆ ಪೂರ್ವಾಪರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಕೌಜಲಗಿಯವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಜನ್ಯದ ಮನುಷ್ಯರು ಅವರ ನಿರ್ಣಯ ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಪೋಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದೆ, ನಂತರ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದಂತೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅವರು ಸಹಾಯಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾವು ಒಂದು ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಗ್‌ಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ನಿಜ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳಿರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರ ಮಾತು ಬಂದದ್ದು ಕೇಳಿ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಶನಿವಾರದ ದಿವಸ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು. ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ತಿಂಡಿ ವಗೈರೆ ಕಳುಹಿಸಿರಬೇಕು, ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಯಾವುದೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಭಾವ. ಅದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ನನಗೂ ತಮಗೂ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು, ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಎದ್ದು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಆದಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮೇಲೆ ಕಾಫಿ, ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರ ಮಾತು ಇಲ್ಲ ಬರುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದವರು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅವರು ಮಾತು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸ್ಪೀಕರ್‌ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬಹುದೇ, ಕಾನೂನು ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದ ಒಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನರಿ ಕಾನೂನು ಇವೆ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ)

ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದಮೇಲೆ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿರ ಬಹುದೇ ಹೊರತು ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡುವವರು ಅಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದು ? ನಮ್ಮದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು, ನಾವು ಸುಖಪಡಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು, ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರ ವಿಚಾರ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಅದು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಈ 3—4 ದಿನದಿಂದ ತಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ನೀವು ಮೊದಲು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ನಮಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ನಮಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ನಡತೆ ನೋಡಿ, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ, ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಹ ನನಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಗೌರವ ಬಂದಿದೆ. ತಮಗೆ ದೇವರು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಊಟ ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರ ಹತ್ತಿರ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಆರ್ಗ್ಯೂಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರು, ಅವರು ಸಹ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು, ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು, ನಮಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವರು ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಿಂಡಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಆರ್ಗ್ಯೂಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು, ಅನ್ನದಾನಪ್ಪದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದೆ. ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಿಂಡಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. 11 ಗಂಟೆಗೆ ತಾವು ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಊಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಈಗತಾನೆ ತಿಂಡಿ ತಿಂದಿದ್ದೇವೆ ಊಟ ಬೇಡ ಅಂತ ಅಂದರು ಕೆಲವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಮರೆತು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಈಗ ಒಂದು ಸುಮಧುರ ವಾತಾವರಣ ವುಂಟಾಗಿರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಪರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರ ವಿಚಾರ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಾನು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ರೋಪಣವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನುವಂತಹ ನೋವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಿಗೆ

ಕಟ್ಟುಬದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋವು ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡೋಣ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು. ನಾನು ಈ 3-4 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದಂತಹ ಸಂಗತಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ ನವರು ಈ 3-4 ದಿವಸಗಳ ಘಟನೆಯ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದವರು, ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಅದು ಏನು ಅಂತ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ತಿಕ್ಕಾಟ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ಸಭೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಚರ್ಚಾ ಕೂಟ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು, ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇರತಕ್ಕವರು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡುವು ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ, ಅವರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಧ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಾಭಾ ವಿಕ. ಆದರೆ ಈಗ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೆ ಹಿಡಿಸದೆ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಆದಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಕೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಹಾಗೇ ಅಷ್ಟು ನುಗಮವಾಗಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ 12 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾಲ್ಕೂ ವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲದೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಧರಣಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರೂ ಆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಹಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನು ಮಂತಯ್ಯನವರು, ಅವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಮುಖರೂ, ಮಾಜೀ ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಹಾ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಎದುರುಪಕ್ಷದವರೇನೂ ಆಹ್ವಾನ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಆಗ ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೇ ಬಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಒಪ್ಪುವಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವಂತೆಯೂ ಅವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ್ದೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಎದ್ದು ಸುಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಧಾಟಿಯೇನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೂ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು " ನೀವು ತಿರುವು ಮುರುವು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ " ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ನಮ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ—ನಾನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಡ್ಯುಯಲ್ ಡಿಸಾನೆಸ್ಟ್ರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಹೊರಗಡೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲಿ ಅದು ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ನಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೀನವಾದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಎದುರುಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಧರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದರೇ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈಗತಾನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ : ತಾವು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ತಾವು ಇದರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಏನು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಕೈ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, one word I forgot to say. We are extremely thankful to the valuable assistance rendered by your staff, particularly the Secretary, the Deputy Secretary and more than anything else, your security staff, the Watch and Ward. They were the the very pink of courtesy and I am glad to tell that.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಬ್ಯಾಡಗಿ).—ಈಗ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯುತ್ತರವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ಶ್ರೀ ಅಪೀಜ್‌ಸೇಟ್ ರವರ ವಿಷಯ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳೊಂದೂ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು ಅಂದಾಗ ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೇ : ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಪುನರ್ಮಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ವರೆಗೂ ರೈತರಿಂದ ಜುಲುಂ ಮಾಡಿ ಹೊಸದರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬಾರದು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಾಗಿ ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಆಜ್ಞೆಗೇನು ಬೆಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 196 -66 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕ್ಷಾಮವುಂಟಾಗಿ ತತ್ಕಾಪಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಅಭಾವದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯತಕ್ಕ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Now, as regards clarification asked for by Sri Narayanaswamy, I would suggest to him that he should not press

it now. According to the understanding, the matter should end here. Let him seek another occasion for it.

I know the hon. Members are exhausted in many ways. I do not want to try their patience any longer. But for one or two points raised by my hon. friends Sri Gopala Gowda and Sri Siddaveerappa I would never have risen. I would like to offer my explanation on only one or two points.

Sri Siddaveerappa stated "All is well that ends well." I completely agree with him. I am essentially for harmony and concord. When the Opposition Members were squatting in the Assembly Chamber, I never wanted to use force against them to send them out. That is why, although remaining in the Assembly chamber after adjournment of the House, without permission, was against rules and parliamentary conventions, I only made an appeal to them not to violate the rules and healthy conventions and left the matter at that. Thereby I have shown that, as far as possible, force should never be used. I am happy I could avoid it. My ideal is that force should not be used under such circumstances and I have followed that cardinal principle.

An hon. Member enquired why a decision was taken not to permit sending of foodstuffs from outside. I do not want to go into its merits. That was an excruciating decision, I had to take that decision first on Friday only in furtherance of parliamentary conventions and traditions and not beyond that; it was not out of malice. I made an appeal to the Members to end the 'Dharan' but the unfortunate incident continued. After hearing representations from the M.L.As., I compromised even on the parliamentary conventions I wish to make abundantly clear to the House that I did not want to insult any Member; it is never in my nature. I bear goodwill to one and all. From the morning of Saturday, Members were permitted to get their food from outside. Till then entry to the Assembly Chamber was restricted to create a good atmosphere for reaching an agreement. I beg pardon of the House for this breach of parliamentary convention. I request once again that I may be excused.

Then it was asked as to why I made a reference to Sri Aziz Sait in my statement. Let me explain. On Saturday evening, I made a Press announcement that I had decided not to use force against the Members squatting inside the House, that I have even permitted supplies of foodstuffs to be brought into the Assembly Chamber and that I had stationed a Doctor at the Chamber at the disposal of the squatting Members round-the-clock and that I did not want to take any decision myself and use the force, and that I would leave the matter to be settled by the House when it re-assembled on Monday. So, it was in pursuance of that I had made the statement to-day; and my intention was not to offend any particular Member. As the custodian of this Chamber and its precincts, it is my duty to furnish a report to the House as to what happened from Friday. If I did not make a report, I would be failing in my duty. As far as I could see, it is only a factual statement expressed in the mildest of terms. As a custodian of this House and

(MR. SPEAKER)

this building, it was my duty to give a report of what had happened and so I have only discharged my duty. I have made that statement as a servant of the House. I did not want to cast reflection on anybody. I was only performing a bitter duty. I hope the hon. Members will not construe it in a bad light.

I repeat the quotation "All is well that ends well." I am as happy as yourselves. Probably I am happier than most of you. That is for two reasons. Firstly, I believe in harmony. Secondly, I may say from a selfish point of view, that the prolongation of this episode would have been a headache to me. I was not happy about it. By the solution of this issue, more than anybody else, I am supremely happy. "All is well that ends well."

A suggestion was made by Sri Siddaveerappa that the House should be adjourned now. In that case, the Business Advisory Committee has to modify the list of business. Is it the pleasure of the House to adjourn it now ?

HON. MEMBERS.—Yes.

MR. SPEAKER.—I take that the sense of the House is to adjourn the business for tomorrow. So, the House will now adjourn and meet tomorrow morning at 8-30.

The House adjourned at Thirty-five Minutes past Five of the Clock, to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Tuesday, the 18th March 1969.

WD 12668—GPB—600—15-7-1969